

З кожним роком все менше стає програм певної спрямованості, відбувається взаємопроникнення функцій одного музичного програмного засобу в інший та існує клас допоміжних програм, які часто використовуються в роботі зі звуком, але котрі насилу піддаються класифікації. Серед них можна назвати програми: розпізнавання нотного тексту, службові, записи звукових компакт-дисків; навчання музиці, переведення графіки в звучання, емуляції синтезаторів і семплерів тощо.

Найбільш відомою серед користувачів є аудіоредактор або звуковий редактор – програмне забезпечення для редагування цифрового звуку. Перші аудіоредактори підтримували запис, редагування та відтворення тільки однієї стереодоріжки, тобто містили дві монодорожки з сигналами лівого і правого каналів фонограми. Але розвиток потужностей комп'ютерів дозволило проводити одночасний запис відразу з декількох входів багатоканальної звукової плати. Такі редактори називаються багатодоріжковими. При наступному відтворенні в такому редакторі можливо виконувати зведення кількох звукових доріжок в одну моно- або стереодоріжку або створювати багатоканальну фонограму, наприклад, з метою підготовки супроводу до кінофільму з об'ємним звуком. Також однією з функцій може бути підготовка і запис CD- або DVD-Audio.

Сучасні аудіоредактори здатні виконувати аналіз звуку, для чого можуть застосовуватися різні засоби: аналізатор спектру, вимірник рівня звуку, індикатор фази тощо. Деякі аудіоредактори можуть використовуватися спільно з синтезаторами, що підтримують інтерфейс MIDI для створення і редагування зразків звуків. За допомогою інтерфейсу MIDI зразки звуків можуть переміщатися з пам'яті синтезатора в аудіоредактор і назад. Також можливо включати відтворення звуку в редакторі по команді, що посилається через інтерфейс MIDI.

Окреме місце серед комп'ютерних програм для роботи з музикою посідають нотні редактори. Нотний редактор – комп'ютерна програма, призначена для набору нотного тексту. Нотні редактори дозволяють користувачеві вводити, редагувати та роздруковувати нотний текст різного ступеню складності. Текст можна вводити як за допомогою миші та комп'ютерної клавіатури, так і з MIDI-клавіатури. Більшість нотаторів дозволяють відтворювати нотний текст за допомогою технології MIDI, що споріднює їх із секвенсерами. Деякі нотні редактори також дозволяють безпосередньо публікувати створені партитури в мережі Інтернет у власному форматі. Більшість дозволяє експортувати файл у формат PDF, зручний для роботи з партитурами, та MIDI для подальшої роботи з музикою у секвенсерах.

Найпопулярнішими професійними нотними редакторами сьогодні є програми Sibelius та Finale; відомі також MagicScore та Overture. Серед вільних програмних засобів для редагування нот слід відзначити проекти MuseScore, LilyPond та графічні інтерфейси до нього, NtEd. Існують також онлайн-сервіси відповідного призначення; серед них згадаємо MELODUS, що повністю побудований на технологіях HTML5.

Отже, кількість програм, які працюють з музикою і звуком, збільшується прямо пропорційно потужності комп'ютерів і якості звукових карт. Вони стають все більш складними і охоплюють нові види нашої діяльності. Все важче стає орієнтуватися в цьому різноманітті і знаходити відповідні для ваших завдань програми.

УДК 316.00 (045)

Янковський С. В.

кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри культурології та інформаційної діяльності

ПОНЯТТЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО СВІТУ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНИХ СВІТІВ У НАУКОВОМУ ПОЛІ ГУМАНІТАРНОГО І СОЦІАЛЬНОГО ЗНАННЯ

Позначенням «соціокультурний світ» або «соціокультурні світи» української мови відповідають позначення «социокультурный мир», «социокультурные миры» в російській, «socio-cultural world» або «sociocultural worlds», «socio-cultural worlds» або «socio-cultural worlds», «world/worlds social, cultural», у французькій «monde socio-culturel», «monde social et culturel», в німецькій мові позначенню «соціокультурний світ» відповідає позначення «soziokulturelle Welt», синонімічним до якого є слово «Lebenswelt». Позначення «соціокультурні світи» складніше, оскільки його у широкому сенсі прагнуть ототожнювати з уявленням про множину соціокультурних світів, які виникають в історичному поступі людства, окреслюючись у відповідності до геополітичних розподілів мапи світу, тоді ж як поняття соціокультурного світу має іншу природу. Ним позначається перехід від інституційного світосприймання, обмеженого субстанційними категоріями історичного часу і простору до феноменології соціальних структур або сенсів. Ці сенси соціокультурних світів є розбіжними, вони у своєму найрадикальнішому сенсі не тільки є протилежними, а суперечать один іншому. Тож слід констатувати, що у науковому полі гуманітарного та соціального знання слід розмежувати позначення соціокультурного світу, як системи релевантностей, які виникають у відповідності до структур типизації, легітимізації, дія яких

репрезентується в універсалиях у способах соціокультурної взаємодії, а в іншому позначенні – це соціокультурні світи – ними відображаються одиниці планетарного геополітичного простору, якою репрезентується імпліцитно ієрархізована множинність культурного буття людства.

У вітчизняному гуманітарному та соціальному знанні поняття соціокультурного світу застосовується в такий спосіб, що його імпліцитне значення припускає правильність твердження про існування інших соціокультурних світів, а соціокультурні світи складають єдність розмаїття соціокультурних світів людства. Так, поняття «соціокультурний світ України» припускає існування не лише соціокультурного світу України, а й, приміром, соціокультурного світу Китаю. Уявлення про логічну структуру відношення понять «соціокультурний світ» та «соціокультурні світи» можна розглянути через відношення частини й цілого, якщо би їхнє застосування спиралось на єдине теоретично-методологічне підґрунтя. Втім, такий засновок є відсутнім, а контексти, в яких вони утворені різні.

Поняття «соціокультурні світи» упроваджено в теорії соціокультурних систем Д. Ніколаєнка. Вважаємо, що його застосування відображає перехід дискурсів географічної науки від об'єктивістського бачення геофізичної реальності до геополітичних візій, від геофізичної проекції світової реальності до геоеконічного бачення світу. Тоді ж як теорія соціокультурних суперечностей М. Юрія, в межах якої застосовується поняття «соціокультурний світ України» належить до області історичних студіювань, позначених діяльнісним підходом. Окрім того, слід взяти до уваги, що феномен нормативного потрактування соціокультурних світів призводить до домінації у науковому полі історизму. Джерело сучасного історизму, як всіх його філософських метаморфоз, це уявний поділ людства на історичні та неісторичні народи, розвинені та нерозвинені спільноти.

Привертає увагу те, що як теорія соціокультурних суперечностей М. Юрія, так і теорія соціокультурних систем Д. Ніколаєнка належать позначаються позначають діяльнісним підходом. Застосовуючи поняття «соціокультурні світи» (Д. Ніколаєнко) та «соціокультурний світ України» (М. Юрій), науковці прагнуть підкреслити значущість впливу культурних факторів і дискурсів ідентичності на розуміння реалій соціального буття. Цим, на нашу думку, відображається специфічна епістемологічна ситуація в науковому полі гуманітарного та соціального знання. Вона склалась в області перетину і зростаючої конкуренції інтерпретацій соціальної реальності. Її специфічність позначається просуванням соціальних теорій і географічних наук в політичній риторикі, що, в свою чергу, пояснюється консерватизмом історичного пізнання, а також наявним у суспільствах, що виникають на теренах колишнього СРСР, попитом на оновленні схеми інтерпретації соціальної реальності. І якщо поняттям «соціокультурний» в відображається методологічний компроміс соціальних студій студіювань розмаїття культурного буття людства і його соціальної організації, то у наукове поле гуманітарного та соціального знання відображає дифузійну політичну риторикі у систему оціночних суджень, в яких узагальнюється контексти історіографічних підходів. Вважаємо, що у цьому специфічному зв'язку наукового та соціального полів проявляється невизначеність структур легітимації, типологізації й культурних універсалий, якими визначаються контури постардянських суспільств в глобальному світі. А, відтак, соціокультурна теорія у фахових дискусіях, коментарях, експертних оцінках набуває значущості холистичної теорії, якою можна пояснити бідь який елемент розмаїття, який є базовим елементом соціальної реальності, яка формується під впливом глобальних комунікативних технологій. Одним із наслідків відсутності виразних, ясних, точних меж соціокультурної теорії у системі гуманітарного та соціального знання є феномен атрибуції «соціокультурного» до різномірних об'єктів дослідження Наприклад, репертуар позначень «соціокультурна динаміка», «соціокультурний проект», «соціокультурний аспект», «соціокультурна проблематика», «соціокультурні важелі, ініціативи, підвалини, модифікації, відмінності, групи, відносини» надає можливість звести будь-яку особливість, інституційного, політичного, економічного рівня, до субстанціальних ознак. Утім, еволюція науково поля гуманітарного та соціального знання в Україні залежить, на наш погляд, від здатності його акторів вивільнити знання від впливів політичної риторикі та «ідолів» історичистської методології розуміння соціальної реальності.